

ת"פ 6871/05/16 - מדינת ישראל נגד א' ב' ד', תומר צחייק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 6871-05-16 מדינת ישראל נ' ב' ד' ואח' 29 נובמבר 2017

לפני
המאשימה
נגד
הנאשמים
1. א' ב' ד'
2. תומר צחייק (עניינו הסתיים)
ב"כ המאשימה: עו"ד רוני רייס, פמ"מ
ב"כ נאשם 1: עו"ד שי רודה
הנאשם התייצב

גזר דין

הרקע וכתב האישום המתוקן

1. נגד הנאשם ואחר [נאשם 2] הוגש כתב אישום ביום 3.5.16. עניינו של נאשם 2 הסתיים ביום 21.2.17, ונגד הנאשם דן (נאשם 1 בכתב האישום המקורי), הוגש כתב אישום מתוקן.

לפי כתב האישום המתוקן, ביום 15.4.16, נסעו הנאשמים בכלי רכב ביחד עם שני קטינים (נ.ש, יליד שנת 2000, ונ.ז, יליד שנת 2001). הנאשם נהג ברכב. כשהגיעו למחלף ינאי, ירדו הקטינים מהרכב והמתינו בתחנת אוטובוס סמוכה. באותה שעה ירדה המתלוננת מאוטובוס שעצר בתחנה. נ.ש ניגש אליה ואמר לה שאין לו כסף לחזור הביתה, והמתלוננת הציעה לקטינים להתלוות אליה לקנין סמוך, למקום עבודתה, שם תיתן להם כסף. בדרך לקנין, בכניסה לישוב חופית, מסרה המתלוננת את הטלפון הנייד שלה ל-נ.ש, לבקשתו, על מנת שיוכל להתקשר ולבקש שיבואו לאסוף אותו ואת נ.ז.

נ.ש התקשר לנאשמים ושוחח עימם על אודות הטלפון, תוך שהוא מתרחק מהמתלוננת, בעוד נ.ז נשאר עימה. הנאשם הנחה את נ.ש להכנס לרכב עם הטלפון. כעבור מספר דקות הגיעו הנאשמים בסמוך לקנין, נ.ש נכנס לרכב עם הטלפון והנאשם ביצע פניית פרסה כדי לאסוף את נ.ז, שחיכה להם בסמוך למתלוננת. נ.ז נכנס לרכב, במושב האחורי, בעוד המתלוננת ניגשה לחלון הקדמי ימני של הרכב, שם ישב נאשם 2. החלון היה פתוח, המתלוננת הכניסה את ראשה לרכב וביקשה מ-נ.ש שישב לה את הטלפון הנייד. בעוד המתלוננת אוחזת בחלון הקדמי, לחץ הנאשם על דוושת ההאצה, וכעבור מטרים ספורים בלם את הרכב בפתאומיות. כתוצאה מכך נפלה המתלוננת על המדרכה והכביש. או אז האיץ הנאשם את נסיעת הרכב ונמלט במהירות ממקום האירוע. הנאשם לא עצר בשום שלב, כדי לאמוד את תוצאות התאונה והפגיעה במתלוננת, והוא לא הזעיק עזרה, אף שידע שהמתלוננת נפגעה. אף אחד מהנאשמים או הקטינים לא צלצל לגופי ההצלה הנחוצים, כדי להזעיק עזרה למקום התאונה. כתוצאה מהנפילה נחבלה המתלוננת בראשה ובפניה, דיממה ונגרם לה שבר באף. היא אושפזה בבית החולים עד 20.4.16.

עמוד 1

הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן ובהתאם לכך הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382(א) ביחד עם סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק], תקיפה לשם גניבה בצוותא, לפי סעיף 381(ג) לחוק ביחד עם סעיף 29 לחוק; גניבה, לפי סעיף 384 לחוק והפקרה לאחר פגיעה, עבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 [הפקודה].

2. להשלמת התמונה יצוין כי **נאשם 2** הורשע באי הזעקת עזרה למקום התאונה (סעיף 64א(1) לפקודה), תקיפה לשם גניבה בצוותא, תקיפה בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לעוון. הוסכם עימו שהמאשימה, בטיעוניה לעונש לגביו, טען שהוא אחראי למעשי התקיפה רק מכוח דיני השותפות, וכי לא היה לו כל חלק אקטיבי בפגיעה במתלוננת (וכך גם נכתב בגזר הדין). הצדדים עתרו במשותף להטיל על נאשם 2 עונש מאסר בן 5 חודשים, שיינשא בעבודות שרות, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 1,500 ₪ למתלוננת. ביום 21.2.17 נגזר דינו של נאשם 2 ובית המשפט אימץ את הסדר הטיעון במלואו.

3. הצדדים הסכימו כי הנאשם יישלח לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר, ושירות המבחן התבקש להתייחס גם לעברו הפסיכיאטרי.

תסקירי שירות המבחן והפניה לפסיכיאטר המחוזי

4. בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירי שירות המבחן.

מן התסקיר הראשון (3.5.17), עלה כי הנאשם לוקה במחלת נפש, מתגורר עם אימו ואינו עובד. הוא מתקיים מקצבת ביטוח לאומי. הוא נפלט ממערכת החינוך ולא שירת בצבא. בעברו אישפוזים פסיכיאטריים, ואף שהמחלה המצויינת בתסקיר מחייבת טיפול תרופתי, הוא מתקשה להיענות לטיפול התרופתי הניתן לו. כך, בשנת 2016 חלה התדרדרות במצבו לאחר שהפסיק, על דעת עצמו, ליטול את התרופות שלהן הוא זקוק. אז גם נקט התנהגות אלימה ותוקפנית כלפי בני משפחתו. בהמשך לאשפוז לצורך הסתכלות במהלך המעצר בתיק זה, נקבע כי אינו נמצא במצב פסיכוי וכי הוא כשיר לעמוד לדין. הפסיכיאטר התרשם באותה עת מ"סימולציה של תסמינים פסיכויים לשם רווח משני". בחודש מרס 2017 אושפז הנאשם אשפוז כפוי בבית חולים "לב השרון", בשל החמרה פסיכוטית שלווה בתוקפנות. הוא טופל בטיפול תרופתי כפוי, התואם את מצבו, וצוין כי הוא שרוי במצב פסיכוי כרוני, עם פגיעה קוגניטיבית משמעותית.

בהתייחס לרקע המשפחתי של הנאשם עולה תמונה קשה, שאותה לא אפרט מטעמים של צנעת הפרט, שלו ושל בני משפחתו.

הנאשם נעדר הרשעות קודמות ובעת מתן התסקיר הראשון, לא עמדו נגדו תיקים פתוחים.

בהערכת המסוכנות, שירות המבחן ציין כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה הוא בינוני והחומרה הצפויה מהתנהגות כזו בינונית, אף היא. בסיכומי של דבר סבר שירות המבחן כי המענים הראויים לנאשם הם בתחום בריאות הנפש, ולהמשך הקשר עם שירות המבחן לא יהיה בעל השפעה מקדמת על הנאשם. עוד נאמר, כי נוכח ההתדרדרות שחלה במצבו יש מקום לשקול קבלת חוות דעת פסיכיאטרית מהפסיכיאטר המחוזי, ביחס לכשירות הנאשם לעמוד לדין, טרם גזירת דינו.

5. נוכח דברים אלה, פניתי לצדדים וביקשתי עמדתם לגבי קבלת חוות דעת עדכנית מהפסיכיאטר המחוזי. שני הצדדים נתנו הסכמתם ולכן הוריתי ביום 11.5.17 לפסיכיאטר המחוזי לתת חוות דעת עדכנית ומועד הטיעונים לעונש נדחה. לאחר השתלשלות עניינים בירוקרטית נוספת, הודיע הפסיכיאטר המחוזי ביום 2.10.17, כי לאחר בדיקת הנאשם ועל פי שיחה עם אימו, עולה תמונה מורכבת, "אשר אינה עולה בקנה אחד עם התייעוד הרפואי, החומר המשפטי והמידע שנמסר בשיחה עם הרופא המטפל במרפאת מוסדנו. מאחר שמדובר במקרה מורכב ובהתחשב בשיתוף הפעולה מצד הנבדק שהינו מוגבל ביותר, אין ביכלתנו ליישב הסתירות הקיימות ולגבש מסקנה חד משמעית ומבוססת בעניין כשירותו הדיונית, באמצעות בדיקה אמבולטורית". לפיכך ביקש הפסיכיאטר המחוזי לצוות על אשפוז הנאשם לצורך הסתכלות, לתקופה שאינה עולה על 7 ימים. לאחר שהצדדים (והנאשם) נתנו הסכמתם לבקשה זו, הוריתי ביום 15.10.17 על אשפוז הנאשם לצורך הסתכלות, כמבוקש.

ואולם, התברר (אחרי שורה של בירורים מול הפסיכיאטר המחוזי), שהנאשם התייצב עם החלטתי הנ"ל בבית חולים "לב השרון", אך החליט על דעת עצמו כי אינו מוכן (חרף הסכמתו הראשונית) להתאשפז לצורך הבדיקה, לדבריו - בשל חששות ופחדים - והבדיקה לא בוצעה. עקב כך, הודיע ב"כ הנאשם כי הנאשם מוותר על המשך הבירור בכיוון זה, על כל המשתמע מכך.

6. בהמשך לכך, הגיש שירות המבחן, על פי החלטתי, תסקיר משלים, מיום 24.10.17. בתסקיר זה נאמר, כי נוכח העובדה שהנאשם עזב על דעת עצמו את בית החולים בטרם הושלמה הבדיקה בעניינו, אין בפני השירות חוות דעת עדכנית. עוד צוין, כי בינתיים נפתח נגד הנאשם תיק מב"ד בגין איום ותקיפת בן זוג מיום 20.10.17, שבו לא הוגש כתב אישום. נוכח הקושי שממנו התרשם שירות המבחן, גם על יסוד המתרחש מול הגורמים הפסיכיאטריים, שבה קצינת המבחן על המסקנה שאין לשירות המענים הטיפוליים הדרושים לנאשם, ועל כן אין המלצה שיקומית בעניינו.

טיעוני הצדדים לעונש

ראיות לעונש

7. **ב"כ המאשימה** הגיש את תצהיר נפגעת העבירה (**עת/1**) ואת חוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 8.5.16, שהוזכרה בתסקיר הראשון (**עת/2**).

מתצהיר נפגעת העבירה עולה כי היא ממשיכה לסבול מהפגיעה הפיזית שנגרמה לה עקב האירוע: יש לה צלקת מעל הגבה, שמתנפחת ומגרדת, והיא שוקלת לעבור ניתוח להעלמת הצלקת. בנוסף, בעקבות האשפוז והחזרה הביתה,

שלוותה בעייתיות וקשיים בתזוזה, היא הפסידה ימי עבודה רבים, ובהיותה מפרנסת את עצמה, סבלה גם פגיעה כלכלית. מעבר לכל אלה מתוארת הטראומה שממנה סובלת המתלוננת בעקבות האירוע: היא חוששת ללכת לבדה ברחוב, חוששת לשים אוזניות ולשמוע מוסיקה, שמא תותקף מאחור, היא חסרת בטחון ואינה נותנת אמון בזרים סביבה, כשהיא עולה לכלי רכב היא בודקת שמא יש מישהו במושבים האחוריים, וכו'. היא ציינה שהאירוע שינה לה את החיים והיא חוששת שלעולם לא תשכח אותו. היא שוקלת לקבל עזרה מקצועית.

מחוות הדעת הפסיכיאטרית עולה שהנאשם היה כשיר מהותית בזמן ביצוע העבירה וכשיר דיונית לעמוד לדין. עוד צוינה ההתרשמות העיקרית של הפסיכיאטר, כי הנאשם מנסה לעשות סימולציה של תסמינים פסיכויטיים, למטרת רווח מישני (והפסיכיאטר פירט על מה נסמכת ההתרשמות הזו).

8. ב"כ הנאשם הגיש אסופת מסמכים, המתייחסים לעברו הפסיכיאטרי של הנאשם, ולמצבה הסוציאלי של המשפחה, כדלקמן:

- × הוראה לטיפול מרפאתי כפוי מיום 28.7.16 - **מסומנת בספרה 1.**
- × טופס שחרור מבית חולים פסיכיאטרי מיום 3.11.16 - **מסומן בספרה 2.**
- × טופס שחרור מבית חולים פסיכיאטרי מה-6.11.16 - **מסומן בספרה 3.**
- × מסמך מבית חולים לב השרון מה-1.2.17 - **מסומן בספרה 4.**
- × טופס מידע מרוכז מיום 5.3.17 - **מסומן בספרה 5.**
- × טופס שחרור סיעודי מ-22.3.17 - **מסומן בספרה 6.**
- × טופס שחרור מבית חולים פסיכיאטרי מיום 22.3.17 - **מסומן בספרה 7.**
- × טופס מידע מרוכז מבית חולים לב השרון מיום 9.7.17 - **מסומן בספרה 8.**
- × אישור על נכות רפואית, 90 אחוז מהביטוח הלאומי מיום 27.3.17 - **מסומן בספרה 9.**
- × שני תסקירים מאגף הרווחה של שירותי נתינה שהתקבלו בעניינו של הנאשם, שבו מופיע גם אחיו, זה במסגרת תסקיר שהתבקש בבית משפט לענייני משפחה. מפורט על אודות כל החיים והגדילה של הנאשם, והמערכת המשפחתית בינו לבין אביו ואמו: תסקיר מיום 1.12.13 - **מסומן בספרה 10.** תסקיר מיום 22.6.14 - **מסומן בספרה 11.**
- × דוח סוציאלי לגבי המשפחה שלאחרונה נשרף ביתם. הדוח הוא מיום 25.1.17 - **מסומן בספרה 12.**

האסופה כולה סומנה **ענ/1.**

עוד הגיש ב"כ הנאשם את גזר דינו של נאשם 2 (ענ/2).

טיעוני ב"כ המאשימה

9. ב"כ המאשימה ציין כי מדובר באָרוע אחד, ועתר לקביעת מתחם עונש שנע בין 36 חודשי מאסר, ל-60 חודשי מאסר בפועל. הוא הדגיש את חומרת העבירות. מדובר באָרוע הכולל שני חלקים: תחילה התקיפה לשם גניבה ותקיפה הגורמת חבלה (**החלק הראשון**) ואחר כך ההפקרה של המתלוננת לאחר התאונה, בעודה שרועה על הכביש, חבולה (**החלק השני**).

בחלק הראשון של האָרוע נפגעו הערכים הבאים: שמירה על שלמות הגוף ובטחון הציבור, ושמירה על קניינו של אדם. מדובר על אלימות וגניבה ברחוב, לאור יום, ויש בחלק זה של האָרוע גם את הגניבה של מכשיר הטלפון.

בחלק השני של האָרוע הערכים שנפגעו הם: שמירה על שלמות הגוף, שמירה על חיי אדם, סולידריות חברתית, בטיחות בדרכים, מתן עזרה לנפגעים, שמירה על יכולתם של גופי האכיפה לחקור התרחשותה של תאונה. בחלק זה מדובר בפגיעה מכוונת, לא רשלנית, ולכן הפקרה מכוונת ולא רשלנית.

מידת הפגיעה בכל הערכים היא גבוהה מאד, נוכח נסיבות ביצוע העבירה.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

10. טען ב"כ המאשימה, כי כל נסיבות האָרוע הן נסיבות מחמירות: האָרוע כלל תכנון מוקדם (שאותו פירט, אך הדברים יבואו לידי ביטוי בפרק הדיון וההכרעה ועל כן לא אפרטם כאן), למרות שלא הייתה תכנית עבריינית מוקפדת, שתוכננה כולה מראש, ולכן בתיקון כתב האישום ירד סעיף קשירת הקשר. כל השתלשלות העניינים נוהלה על ידי הנאשם, מ-א' עד ת', ועל כן חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא מרכזי, והוא שהשפיע על אחרים (למשל - הוא זה שנתן הנחיות ל-נ.ש מה לעשות, הוא שנהג ברכב, האיץ את נסיעתו כשראשה של המתלוננת בתוך הרכב, מבעד לחלון, והוא שבלם בחוזקה וגרם לנפילתה). הוא זה שהיה דומיננטי בשני חלקי האָרוע. כל המעשים מקבלים נופך נוסף של חומרה כאשר עסקין בקורבן, שביקשה לסייע לקטין, הסכימה לתת לו כסף ואת המכשיר הנייד כדי להתקשר, והיא זו שהנאשם מצא להותירה חבולה ושרועה על הכביש, לאחר שגרם לנפילתה. התובע הפנה לנזקים שנגרמו לקורבן, כמפורט בכתב האישום וכעולה מהצהרתה (ענ/1). הוא הדגיש שכאשר הנאשם הפקיר אותה בשטח, לא ידע מה רמת החבלות שנגרמה לה. התובע ציין את האלימות באָרוע כנסיבה נוספת לחומרה. גם העובדה שהמעשים נעשו בחבורה, שהנאשם הוביל אותה, היא נסיבה לחומרה. היעדר פרופורציה בין המעשים החמורים, לפריט שנגנב, מלמד גם הוא על החומרה, בשל יכולתו של הנאשם לנהוג בברבריות כזו בגין דבר של מה בכך. לדבריו, אין נסיבות לקולא מבין נסיבות ביצוע העבירה, ואם תעלה טענה שבשל מצבו הנפשי של הנאשם, הוא קרוב לסייג לאחריות פלילי, יש לדחותה. זאת, מאחר שהגורם היחיד שיכול לקבוע קרבה כזו הוא הפסיכיאטר המחוזי, ובעניין זה יש לשים לב ראשית, שזה דווקא התרשם, לא רק שהנאשם כשיר מהותית ודיונית, אלא גם שהנאשם מנסה לשטות במומחים שבדקו אותו וביצע "סימולציה של תסמינים פסיכיאטריים למטרת רווח משני". שנית, הדרך היחידה לשנות קביעות אלה הייתה בבדיקה נוספת

של הפסיכיאטר, כפי שנתבקש, אלא שהנאשם החליט שאינו רוצה לעמוד בבדיקה כזו, ומכאן שנותרנו עם הקביעה הראשונה של הפסיכיאטר. התרשמות שירות המבחן בנושא הנפשי אין לה משקל, שכן נושא זה אינו בתחום מומחיותו ואנשי המקצוע כבר חיוו דעתם שהנאשם פועל בצורה מכוונת כדי להטעות, בנוגע למצבו הנפשי.

11. אשר לענישה הנוהגת, התובע הגיש פסיקה נפרדת לגבי עבירת ההפקרה, שם נקבעו מתחמים שבין 6 חודשי מאסר בעבודות שרות, ועד 36 חודשי מאסר לעבירה זו בלבד (בלי החלק הראשון של הארוע דנן, ומבלי ש"המפקיר" הוא הגורם לתאונה), ולגבי תקיפה לשם גניבה, שם המתחמים שנקבעו הם בין 6 חודשי מאסר בעבודות שרות, עד 18 חודשי מאסר (ללא עבירת ההפקרה). פסקי הדין הרלוונטיים יפורטו בהמשך.

התובע ביקש להפנות גם לעונשו של נאשם 2, שקיבל 5 חודשי עבודות שרות "מבלי שעשה שום דבר בארוע הזה" (כהגדרת הפרקליט). הוא לא נטל שום חלק אקטיבי בארוע והורשע מכלל דיני השותפות.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

12. אשר למיקומו של הנאשם במתחם: לחומרה הזכיר התובע את החשיבות שבהרתעת היחיד והרבים בארוע זה. נושא ההרתעה חשוב בעיקר בכל הנוגע לעבירת ההפקרה, שכן זהו צומת שבו אדם שוקל זו מול זו את טובתו האישית ואת טובת הנפגע, ומקבל החלטה מהירה. חשוב שיעבור מסר מרתיע בעניין זה, הן לציבור, הן לנאשם הזה. בנוגע לעשיית מאמצים לחזרה למוטב: שירות המבחן מציין שרמת המסוכנות של הנאשם בינונית, הוא נעדר אופק שיקומי, שירות המבחן אינו מציג טיפול אפשרי ומדגיש את העובדה שהנאשם אינו מקפיד ליטול את תרופותיו.

לקולה מציין התובע את ההודיה, שיתוף הפעולה עם רשויות החוק, לקיחת אחריות, חסכון בזמן ציבורי וחסכון בהעדת המתלוננת, לרבות בשלב הטיעונים לעונש. נוסף על כך, הנאשם נעדר עבר פלילי, אף לא בתחום התעבורה. נסיבותיו האישיות קשות, כעולה מהתסקיר, וזה המקום להתחשב בקשייו הנפשיים.

נוכח אלה, המאשימה סבורה כי כלל הנסיבות שנמנו צריכות להוביל למיקום הנאשם קרוב לתחתית המתחם. לפיכך יש להטיל עליו עונש מאסר בהתאם למתחם שלו עתרה המאשימה, מאסר על תנאי, פסילה ממושכת מנהיגה, פסילה מותנית ופיצויים למתלוננת, שאותם יש לגזור בהתחשב בפיצויים שהוטלו על נאשם 2, שחלקו בארוע היה מינורי ביותר.

טיעוני ההגנה

13. ב"כ הנאשם הסכים שיש למקם את הנאשם בתחתית מתחם העונש, אלא שלטעמו, המתחם צריך לנוע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שרות ל-36 חודשי מאסר. זאת, בהתבסס על פסיקה שאליה הפנה (ושאליה אתייחס בהמשך).

לדברי הסנגור, המחוקק חילק את עבירת ההפקרה לשלוש רמות: הפקרה ברשלנות, הפקרה במודעות והפקרה

בנסיבות מחמירות. כאן עסקינן בקטגוריית הביניים. יש לקבוע מה עוצמת הפגיעה ומה עוצמת ההפקרה. הערכים המוגנים הם חובתו המוסרית של כל אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לזולתו, לדאוג לשלומם ולהצילו, שמירה על שלמות גופו של אדם ושמירה על קניינו.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

14. לטענת ההגנה, המדינה מדברת בשני קולות: מצד אחד, הורידה מכתב האישום אלמנטים הקשורים בתכנון וקשירת קשר (שנשארו לגבי נאשם 2), ומצד שני טוענת שנאשם זה הוא הדומיננטי והכל קרה בגללו. לאיש לא הייתה כוונה לפגוע כך במתלוננת, הדבר נעשה באופן ספונטני, בהחלטה רגעית ואין טענה שמישהו התכוון לדרוס את המתלוננת כדי לקחת את מכשיר הטלפון שלה. גם המתלוננת לא חשבה שכך יהיה, אחרת לא הייתה נתלית על הרכב, כפי שעשתה. ככל שהיה תכנון - זה רק לגבי עבירת הגניבה ולכן לגבי נאשם 2 קשירת הקשר היא לביצוע עוון.

אשר לסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את עבירת ההפקרה, שהיא הדומיננטית כאן: יש להתחשב במצבו הנפשי של הנאשם, כעולה מהמסמכים שהגישה ההגנה. הנאשם פעל בשיקול דעת לקוי, וזאת בשל מצבו הנפשי והסיטואציה המלחיצה, שאלה נקלע. מצבו הנפשי של הנאשם רלוונטי לקביעת המתחם בשני פרמטרים: הן לגבי יכלתו להבין את המשמעות של מעשיו, הן לגבי מידת הקרבה לסייג לאחריות פלילית. הסנגור מזכיר כי בעניין זה, עליו לעמוד בנטל ההוכחה רק במאזן ההסתברויות. הקרבה לסייג היא למעשה ביטוי של אחריות מופחתת, ובמקרה דנן יש שלל אינדיקציות לכך שהנאשם סובל ממצב פסיכופתולוגי, עם פגיעה קוגניטיבית משמעותית. בגין מצבו הנפשי הוא מקבל טיפולים, זריקות, ושהה באשפוז כפוי. שירות המבחן אומנם אינו בעל הסמכות בעניין זה, אך הוא התרשם מהנאשם, וסבר שיש קשר בין התנהלות הנאשם לאורך השנים, למצבו הנפשי, שנמשך מאז גיל 10 לערך, ודי בכך כדי לעמוד בנטל. הסניגור מפקפק בהערכה שהנאשם עושה מניפולציות, שהרי אין טענה כזו באף אחד מהמסמכים מהגורמים שטיפלו בו באופן שוטף. בחוות הדעת **ענ/2** מהליך המעצר, אין כל התייחסות למסמכים מהעבר. דבר זה פוגע בתקפות חוות הדעת.

אשר לנזק שנגרם למתלוננת: מבלי להקל ראש במה שנגרם לה, על בית המשפט לבחון האם ההפקרה גרמה להחמרת נזקה או מצבה הרפואי. על כך יש להשיב בשלילה. לטענת ההגנה, גם אם הנאשם היה עוצר ומסייע, הדבר לא היה משנה את מצבה הרפואי. אומנם נשבר אפה של המתלוננת, אך היא הגיעה לבית החולים רק 8 שעות לאחר האירוע. הוא אושפז למשך 4 ימים וקיבלה 5 ימי מחלה. יש הבדל בין הפקרת הנפגע בלילה, בסמטה חשוכה, לבין הפקרתו לאור יום, ליד קניון הומה אדם.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

15. משפחתו של הנאשם היא משפחה קשת יום, המטופלת בידי גורמי הרווחה, כעולה ממסמכים שהגישה ההגנה. לאם ילדים משלושה אבות, שאינה בקשר עם מי מהם. אביו של הנאשם לא שמר על קשר עימו, ההורים התגרשו בעקבות הפעלת אלימות מצד האב כלפי הנאשם. אחיו של הנאשם אובחן כאוטיסט, אח נוסף נפטר שלושה שבועות לאחר לידתו. לאחרונה גם נשרף ביתה של המשפחה, והקשיים אינם חדלים מלפקוד אותה. יש לזקוף לזכותו, לצד נסיבותיו הקשות, את נטילת האחריות, החסכון בזמן השיפוט. יש לקחת בחשבון את העובדה ששירות המבחן לא יכול

לסייע לנאשם ושהעריך את מסוכנותו רק כבינונית, ולא יותר מכך.

את עניין הפיצוי הותיר ב"כ הנאשם לשיקול דעת בית המשפט והפנה לעקרונות שנקבעו בדנ"פ 5625/16 **אסרף נ' טווק בוקובזה** [13.9.17].

הנאשם היה עצור מ-21.4.16 עד 16.6.16. הסניגור ביקש שלא לנכות את תקופת המעצר של הנאשם אם יגזרו עליו עבודות שרות, ושאל בית המשפט יסבור ש-8 חודשי מאסר הם העונש הראוי, יקח בחשבון את החודשיים של המעצר, כך שהיתרה תרוצה בעבודות שרות. מעבר למעצר בפועל, הוא שוחרר למעצר בית בפיקוח אימו, ומ-4.4.17 הוא במעצר בית לילי בלבד. ביתר הזמן הוא נטול פיקוח.

דבר הנאשם

16. הנאשם הביע צערו, וכדבריו: עשה משהו כשלא הרגיש טוב. עתה הוא מקבל טיפול תרופתי. לדבריו, הוא ביקש סליחה וכבר שילם על מעשיו, שכן הוא כבר שנה ו-10 חודשים בבית, "נעול סגור". הוא היה באשפוזים סגורים, לדבריו, הוא לא יכול היה לנשום ואף שמן מאד, לטענתו.

דין והכרעה

17. כמו ב"כ הצדדים, אף אני סבורה שעסקינן במספר עבירות המהוות ארוע אחד, ועל כן יש לקבוע מתחם אחד.

קביעת המתחם

18. הערכים החברתיים שנפגעו בחלקו הראשון של הארוע, הכולל את הגניבה והתקיפה, הם שמירה על שלמות גופו של אדם, בטחונו וקניינו, ומידת הפגיעה בערכים הללו היא בינונית-גבוהה, בהתחשב, מצד אחד, בערכו של החפץ שנגנב (טלפון נייד), ומצד שני, באלימות שהופעלה, על ידי מבצעים בצוותא, תוך פגיעה במי שבאה להושיט יד לקטינים, שהציגו מצג כאילו הם בצרה, ובהתחשב גם בתוצאות הפגיעה, כעולה מכתב האישום ומתצהיר הנפגעת. הערכים החברתיים שנפגעו בחלקו השני של הארוע, שלב ההפקרה לאחר הפגיעה, הם שמירה על שלמות הגוף וחיי אדם, ושמירה על יכולת אכיפת הדין בתחום עבירות התעבורה. גם בחלק זה הפגיעה היא בינונית-גבוהה, בהתחשב בכך שמצד אחד, הפגיעה נגרמה במכוון על ידי הנאשם, ולא היה כל נסיון לעצור ולבחון את מצבה של הקורבן עובר לברירה מהמקום, אך מצד שני, הפגיעות לא היו מאד חמורות ולא ניתן להצביע על החמרה בהן בשל ההפקרה.

19. ראשית לכל, יש לעמוד על עונשי המאסר, הקבועים בצד העבירות שבהן הורשע הנאשם:

× עבירת ההפקרה: 7 שנים;

× עבירת התקיפה בנסיבות מחמירות: 6 שנים;

× עבירת התקיפה לשם גניבה בצוותא: 5 שנים;

× עבירת הגניבה: 3 שנים.

בית המשפט העליון עמד לא פעם על חומרתה של עבירת ההפקרה, וקבע: "בית משפט זה עמד לא אחת על הפגם החוקי, המוסרי והאנושי הגלום בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, וכן על העמדה השיפוטית המחמירה המתחייבת, ככלל, כלפי מבצעה" (בש"פ 9988/16 **יוסף כהן נ' מדינת ישראל** [22.8.17], פסקה 23). כך, ביתר שאת, כאשר מדובר בשילוב עבירות, כבמקרה דנן. בע"פ 3076/14 **הנאדי שקרה נ' מדינת ישראל** [25.3.15] **[עניין שקרה]**, מדובר היה במי שניסתה לגנוב את מזוודותיהן של תיירות ולהימלט מן המקום ברכבה, חרף העובדה שאחת מהתיירות החזיקה בדלת הרכב, תוך שהנאשמת גורמת לה לפגיעה ולאחר מכן מפקירה אותה. בית המשפט העליון קבע כי: "העבירות שבהן הורשעה המערערת הן חמורות ביותר. יש בהן יסוד של סיכון לחיי אדם, וזאת לצד השפלה הכרוכה ב'איתור' קורבנות חלשים ופגיעה ברכושם, בגופם ובאמונם - הכול בבת אחת" (פסקה 11 לפסק הדין).

19. אף שמכתב האישום המתוקן הוסרה עבירת קשירת הקשר, לא ניתן לומר שבאֶרוע דנן לא היה **תכנון**, ולו קצר מועד, "מעכשיו לעכשיו". האֶרוע כולו, שבו שילבו כוחות הקטינים והנאשמים, ובפרט הנאשם דנן, לא התבצע באופן אקראי. מהודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן עולה שהיה תכנון מהרגע שבו התקשר הקטין נ.ש לנאשם מהטלפון של המתלוננת, והנאשם הנחה אותו להכנס לרכב עם הטלפון, ואז הגיע לאסוף אותו ואת הקטין השני. אני מוכנה לקבל את טענת ההגנה, שאת האופן שבו "ניער" הנאשם את המתלוננת מהרכב הוא לא תיכנן מראש, אך מה שקדם לכך - היה מתוכנן.

20. **חלקו של הנאשם** בביצוע העבירות היה מרכזי, כעולה מכל עובדות כתב האישום. טענת ההגנה בנוגע לכך שלנאשם 2 הושארה בכתב האישום עבירה של קשירת קשר לעוון, אינה מלמדת - כטענת ההגנה - שחלקו היה גדול יותר, אלא עולה בקנה אחד עם עמדת המאשימה, שנאשם 2 נאשם מלכת דיני השותפות, נוכחותו במקום וידיעתו על הגניבה המתוכננת, וכפי שאמרתי - אין לכחד, שמרגע שהנאשם נתן ל-נ.ש הוראות טלפוניות להכנס לרכב עם הטלפון, ונאשם 2 שמע אותו מנחה אותו לעשות כן, מדובר היה בתכנון גניבה.

21. **הנזק הפוטנציאלי**, בפרט בעבירת ההפקרה, וגם בתקיפה עצמה, הוא גדול מאד. למרבה המזל, **הנזק הקונקרטי** שנגרם למתלוננת, כעולה מתצהירה, אינו קל ואין לזלזל בו, והוא נותן בה אותותיו עד היום, אך גם אינו מאד חמור.

22. אשר ל**סיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה**: ב"כ הנאשם ביקש לשכנע, שמצבו הנפשי הוא שהביאו לביצוע העבירות הללו. לא אוכל לקבל טענה זו. כזכור, חוות הדעת הפסיכיאטרית שבידינו, **ענ/2**, שוללת קיומו של מצב פסיכוטי בעת ביצוע המעשים. בשל סימני שאלה שהתעוררו בנוגע למצבו הנפשי של הנאשם, נוכח עברו בתחום הנפשי ותהיות קצינת המבחן, נשלח הנאשם לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית מעודכנת. הנאשם נתן הסכמתו לאישפוז, כפי שנדרש לשם הכנת חוות הדעת, אך בהמשך נמלך בדעתו והסתלק על דעת עצמו ממקום הבדיקה והודיע שאינו מסכים לה. בנסיבות אלה, קשה לומר שהוא הרים את הנטל, ולו במאזן ההסתברויות (כנדרש), לסתור את חוות הדעת

הפוזיטיבית, שניתנה בסמוך למעצרו. כך, ביתר שאת, כאשר באותה חוות דעת מתאר הפסיכיאטר בפירוט מדוע התרשם שהנאשם "עושה סימולציה של תסמינים פסיכויים, לשם רווח משני". איני יכולה להסיק כל מסקנה מושכלת מהמסמכים שהגיש הנאשם, שכן הפסיכיאטר מחוץ, שהוא איש מקצוע בתחום, כתב בנימוקים לבקשה לתת צו הסתכלות בתנאי אישפוז, כי לפניו תמונה מורכבת, "אשר אינה עולה בקנה אחד עם התיעוד הרפואי, החומר המשפטי והמידע שנמסר בשיחה עם הרופא המטפל במרפאת מוסדנו. מאחר שמדובר במקרה מורכב ובהתחשב בשיתוף הפעולה מצד הנבדק שהינו מוגבל ביותר, אין ביכולתנו ליישב הסתירות הקיימות ולגבש מסקנה חד משמעית ומבוססת בעניין כשירותו הדיונית". ואם כך הפסיכיאטר, בוודאי שבית המשפט לא יכול להסיק את המסקנה שאותה מבקש הסנגור להסיק.

ובהמשך לדברים אלה, חשוב לזכור, כפי שההגנה הדגישה, שהנאשם סובל ממחלתו כבר מגיל 10, הוא נדרש לטיפול תרופתי והיה מאושפז לאורך השנים. עם זאת, לנאשם אין כל עבר פלילי. מכאן שקשה לתלות במחלתו את ביצוע העבירות, לראשונה בגיל 22.

נוכח דברים אלה, לא הוכחו, אף לא במאזן ההסתברויות, הטענה שלנאשם אחריות מופחתת בשל קרבתו לסייג לאחריות פלילית, או כי לא הייתה לו היכולת להבין את משמעות מעשיו, ואני דוחה טענות אלה.

23. מן העבר השני, אין לקבל גם את טענת התביעה, כי יש לקחת בחשבון לחומרה את האלימות שהייתה בביצוע המעשים. אלימות היא חלק מובנה בעבירת התקיפה לפי סעיף 380 לחוק, ולא ניתן לומר שהאלימות במקרה זה הייתה חריגה לחומרה, כנדרש לצורך סעיף 40ט לחוק.

24. מדיניות הענישה הנוהגת: אציין כבר עתה, שהפסיקה שהגישו שני הצדדים לא תומכת בעתירותיהם העונשיות. מהפסיקה שהגיש המאשימה לא עולה שתחתית מתחם הענישה בגין שילוב העבירות עומד על 36 חודשים (אלא פחות), ומהפסיקה שהגיש ההגנה לא עולה כי ניתן להסתפק, בנסיבות עניינינו, ב-6 חודשי מאסר.

המאשימה הגישה הן פסיקה לגבי עבירות של תקיפה לשם גניבה וגניבה בלבד, עבירות שמתבררות בבתי משפט השלום ושחומרתן פחותה משמעותית מעניינינו, הן פסיקה בעבירת הפקרה לאחר פגיעה, אך כזו שבוצעה לאחר תאונת דרכים (כלומר אחר ארוע מקרי, לא מתוכנן כבעניינינו). מטבע הדברים, פסיקה זו לא מובילה למתחם החמור שאותו ביקשה שאאמץ.

הפסיקה שאליה הפנה הסניגור מתייחסת אך ורק לעבירת ההפקרה לאחר פגיעה, שגם בה מדובר בהפקרה לאחר תאונת דרכים (ולא אחרי גרימה מכוונת לפגיעה).

25. משכך, אתייחס תחילה לפסיקה בעבירת הפקרה לאחר פגיעה, ללא אשם בקרות תאונת הדרכים (שכן בעניינינו ההפקרה לא בוצעה אגב תאונת דרכים, אלא בעקבות ארוע מכוון), ומכאן נסיק מה העונש המינימלי בגין הפקרה "נטו", שאליו יש להוסיף עונש כעולה מהפסיקה שאליה אתייחס בהמשך, לגבי העבירות הנלוות והנסיבות המחמירות.

26. הפקרה לאחר פגיעה

× בע"פ 5516/15 **נעיראת נ' מדינת ישראל** [21.12.15], שאליו הפנתה המאשימה, בית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על גזר דינו. המערער הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בין היתר בעבירת הפקרה לאחר פגיעה, בכך שרכבו פגע ברוכב אופניים בן 9 ולאחר מכן נמלט מהמקום. בית משפט קמא קבע שמתחם העונש ההולם נע בין 9 ל-30 חודשי מאסר, ולבסוף גזר על הנאשם עשרה חודשי מאסר בפועל, שלוש שנות פסילה, פסילה על תנאי ופיצוי על סך 20,000 ₪. בעת קביעת עונשו לקח בית משפט קמא בחשבון את העובדה שהמערער אינו אשם בתאונה, גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, לקיחת האחריות והבעת חרטה.

× בע"פ 1825/14 **מוחמד סרחאן נ' מדינת ישראל** [7.7.14], שאליו הפנתה המאשימה, בית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על גזר דינו. המערער הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, בכך שפגע עם רכבו בקטינה ונמלט מהמקום. בית משפט קמא קבע כי המערער אינו אחראי לגרימת התאונה, ומשכך נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-36 חודשי מאסר בפועל. בעת גזירת עונשו לקח בית המשפט בחשבון את גילו הצעיר, לקיחת האחריות המידית והעובדה שהסגיר עצמו למשטרה, הבעת החרטה והפיצוי הכספי שניתן למשפחת הקטינה. שירות המבחן המליץ על עונש מאסר בפועל שניתן לבצעו בעבודות שירות. בסופו של יום, בית משפט קמא גזר על המערער שמונה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, שלוש שנות פסילה בפועל ופסילה על תנאי.

× בת"פ (מחוזי מרכז) 23688-09-12 **מדינת ישראל נ' רובין** [16.7.13], שאליו הפנתה ההגנה, הנסיבות היו שונות למדי מענייננו, והנאשם הורשע בביצוע מספר עבירות, ביניהן הפקרה לאחר פגיעה. בנוגע לעבירה זו קבע בית המשפט כי המתחם בגין הפקרה לאחר פגיעה נע בין 6 חודשים מאסר בעבודות שרות ל-24 חודשי מאסר בפועל. שם הנאשם הורשע גם בסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והיה אשם בקרות התאונה, ולכן לא אתייחס לענישה הקונקרטית באותו מקרה.

מהפסיקה האמורה עולה כי המתחם בגין הפקרה לאחר פגיעה, כאשר מדובר בתאונה (קרי ארוע מקרי שגרם לפגיעה), נע בין 6 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

27. בנוגע לעבירה של תקיפה לשם גניבה וגניבה, עולה מהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה, כי המתחם נע בין 6 חודשי מאסר ל-18 חודשי מאסר. ראו לעניין זה פסק דינו של כבוד השופט שמואל מלמד בת"פ (שלום תל אביב) 9196-02-15 **מדינת ישראל נ' פילמון טספסין** [28.2.16], שבו ערך סקירה של פסיקה רלוונטית וקבע את המתחם הנ"ל. כך, למשל, בת"פ (שלום נתניה) 60399-05-13 **מדינת ישראל נ' צגאי** [8.5.14] הורשע נאשם בן 20 בתקיפה לשם גניבה וגניבה, לאחר שדחף את המתלוננת, נטל מידיה את מכשיר הטלפון הנייד ונמלט. במסגרת הסדר עונשי סגור הוטלו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

28. נוסף על הפסיקה שאליה הפנו הצדדים, אפנה לעניין **שרקה**, שהוזכר לעיל. נסיבותיו דומות לענייננו, בשל השילוב בין עבירת ההפקרה לעבירות התקיפה לשם גניבה, כאשר המערערת (שם) היא שגרמה לפגיעה במתלוננת באמצעות רכבה, בעודה מנסה לגנוב מזוודות ממספר תיירות. קיימים הבדלים בין המקרים, לחומרה ולקולה. לחומרה,

שכן שם המערערת הורשעה גם בהפרתו של מעצר בית שהושת עליה, גם בנהיגה בשכרות, וגם בחבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק (שהעונש בגינה הוא 7 שנות מאסר), בעוד בעניינו סעיפי התקיפה הם תקיפה בנסיבות מחמירות (בצוותא), (שהעונש בגינה 6 שנות מאסר) ותקיפה לשם גניבה (6 שנות מאסר). לקולה, ודומה ששיקול זה היה מכריע ביותר, שכן על המשקל שיש לתת לו נסב הערעור, מאחר שהמערערת באותו מקרה הייתה אם לילדים, ובכלל זה לקטין שאותו היא גידלה לבדה. כאמור - עניין זה עמד במרכז הדיונים על עונשה. באותו מקרה הטיל בית המשפט המחוזי על הנאשמת עונש מאסר בן 12 חודשים, לאחר שקבע - בגין האישום של התקיפה, החבלה וההפקרה מתחם של מאסר בפועל, הנע בין עשרה חודשים לשלוש שנים, ובית המשפט העליון מצא שאין להקל בעונש, למרות הנסיבה המוזכרת לעיל.

29. לאור כל האמור, אני קובעת שמתחם העונש ההולם בענינו, בהתחשב בשילוב הארועים והנסיבות, נע בין 18 חודשי מאסר בפועל, ל-42 חודשים, לצד רכיבי ענישה נלווים.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

30. הצדדים הסכימו שיש למקם את הנאשם קרוב לחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, יהא המתחם אשר יהא.

31. לזכות הנאשם אציין כי הוא נטל אחריות על מעשיו הודה בביצוע המעשים, עוד בטרם החל הליך שמיעת הראיות ובכך חסך זמן ציבורי רב ואת עדות המתלוננת. לכך יש להוסיף את העובדה שמדובר במי שנעדר עבר פלילי, ולראשונה הסתבך עם החוק במסגרת תיק זה. אשר לפגיעה של העונש בנאשם: הנאשם בצע את המעשים בהיותו בן 21 וחצי, וכאמור - הוא נעדר עבר פלילי, כך שזהו לו מאסר ראשון, כך שיהא בעונש שיוטל עליו משום פגיעה לא מבוטלת, ומעט מעבר לפגיעה האינהרנטית המתלווה בענישה בפלילים. לקולה יש להתחשב גם בנסיבותיו האישיות, כעולה מהתסקירים, ובמצבו הנפשי, שהוא בעל משקל משמעותי ביותר בבואי למקם את הנאשם בתוך המתחם.

אציין כי מדבריו האחרונים של הנאשם עלה קושי מסויים, שכן טען שכבר שילם על מעשיו, מאחר שהוא כבר שנה ו-10 חודשים בבית, "נעול סגור". ראשית, אם הוא "נעול סגור" בביתו בתקופה האחרונה, אין זה בשל תנאי שחרורו, שכן מאז חודש אפריל 2017, הוא מצוי במעצר בית לילי בלבד. שנית, אם הוא סבור שתנאי שחרורו, יהיו מכבידים ככל שיהיו, אך בוודאי כאשר מדובר על מעצר בית לילי, מהווים "תשלום הולם" למעשיו, הדבר מלמד על חוסר הפנמה של חומרתם, ודבר זה אינו פועל לטובתו.

למרות דברים אלה, אניח לטובת הנאשם שמדובר בצורת ביטוי בלבד, שנובעת גם מקשייו הנפשיים, ואמקמו בחלק הנמוך של מתחם העונש ההולם, גם אם לא בתחתית ממש.

32. אשר לרכיבים הכספיים: שוכנעתי כי מצבו הכלכלי של הנאשם קשה. עם זאת, יש להטיל עליו תשלום פיצוי למתלוננת, שיבטא באופן מוחשי את לקיחת האחריות, ויסייע - ולו במעט - למתלוננת לממן את הטיפולים שהיא שוקלת לעבור. על מנת לאפשר את תשלום הפיצוי, לא אטיל על הנאשם קנס כספי.

33. נוכח השימוש שעשה הנאשם בכלי רכב לביצוע העבירה, יש להטיל עליו גם פסילה של רשיון הנהיגה.

סיכום

34. נוכח כל האמור, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן 20 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 21.4.16 ועד יום 16.6.16);

ב. מאסר בן 8 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה, אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה לפי סעיף 64א לפקודה;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת אלימות מסוג פשע או עוון, או עבירת רכוש מסוג פשע או עוון;

ג. 48 חודשי פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. הפסילה תמנה מיום הפקדת רשיון הנהיגה;

ד. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 64א לפקודה;

ה. הנאשם ישלם פיצוי בסך 8,000 ₪ למתלוננת. ככל שהסכום או חלקו מופקדים בבית המשפט, ישולם הסכום מתוך ההפקדה, עד ליום 15.12.17. כל יתרה שיש לשלם תשולם בתשלומים של 500 ₪, בכל 1 בחודש, החל מיום 1.1.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. איחור בשני תשלומים רצופים או אי תשלום במשך חודשיים יגרור העמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי. הסכום יועבר למתלוננת בהתאם לפרטים שימסור ב"כ המאשימה במזכירות.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"א כסלו תשע"ח, 29 נובמבר 2017, בנוכחות הצדדים.